

Vegvísar í Upplýsingasamfélaginu

(Icelandic translation of "Beacons of the Information Society": <http://www.ifla.org/III/wsis/BeaconInfSoc.html>)

ALEXANDRÍUYFIRLÝSINGIN UM UPPLÝSINGLÆSI OG SÍMENNTUN

Í Pharos í Alexandríu, einum af aldagömlum undrum veraldar, tóku sérfræðingar í upplýsingalæsi og símenntun (High Level Colloquium on Information Literacy and Lifelong Learning) þátt í ráðstefnu sem haldin var í Bibliotheca Alexandrina 6. – 9. nóvember 2005. Þeir lýstu því yfir að upplýsingalæsi og símenntun væru leiðarljósín í upplýsingasamfélaginu, þar sem þau vísuðu veginn til framfara, hagsældar og frelsis.

Upplýsingalæsi er nátengt símenntun. Upplýsingalæsi gerir fólki á öllum aldurskeiðum kleift að leita að, meta, nota og vinna úr upplýsingum á gagnlegan hátt til að ná fram persónulegum og félagslegum markmiðum, og einnig á sviði atvinnu og menntunar. Þetta eru grundvallar mannréttindi í veröld sem byggist á stafrænum upplýsingum og hvetur til félagslegrar sameiningar allra þjóða.

Símenntun gerir einstaklingum, samfélögum og þjóðum kleift að ná markmiðum sínum og notfæra sér þau tækifæri sem gefast á tímum vaxandi hnattvæðingar þjóðanna, öllum til hagsbóta. Símenntun hjálpar þeim og stofnunum þeirra að mæta tæknilegum, efnahagslegum og félagslegum áskorunum til að ráða bót á óréttlæti og stuðla að velferð allra.

Upplýsingalæsi

- er það að gera sér grein fyrir upplýsingaþörfinni, að finna, meta gildi, nota og vinna úr upplýsingum í menningarlegu og félagslegu samhengi;
- skiptir sköpum við að ná yfirburðum í samkeppni á meðal einstaklinga, fyrirtækja (sérstaklega í litlum og miðlungs fyrirtækjum), landshluta og þjóða;
- er lykillinn að öflugu aðgengi að upplýsingum og hvernig hægt er að nýta sér innihald þeirra til að efla efnahagsþróun, menntun, heilbrigðisþjónustu og alla aðra þætti er snerta nútímaþjóðfélag. Þar með er lögð traust undirstaða markmiða þúsaldaryfirlýsingarinnar

(Millennium Declaration) og Leiðtogafundarins um upplýsingasamfélagið (Worldsummit on the Information Society); og

- er feti framar tæknilegum lausnum nútímans og felur í sér nám, gagnrýna hugsun og færni á sviði samskipta þvert á fræðigreinar og gefur einstaklingum og samfélögum áræði og þor.

Við þróun upplýsingasamfélagsins hvetjum við ríkisstjórnir og milliríkjastofnanir að framfylgja stefnumálum og vinna að verkefnum sem hvetja til upplýsingalæsis og símenntunar. Við biðjum um sérstakan stuðning við eftirfarandi þætti:

- svæðisbundna þemafundi sem greiða fyrir samþykktum um stefnumörkun í upplýsingalæsi og símenntun innan ákveðinna landsvæða og félagshagfræðilegra eininga;
- þróun faglegrar færni í notkun á meginreglum og starfsvenjum á sviði upplýsingalæsis og símenntunar þeirra sem starfa á sviði fræðslu og menntamála, í bókasöfnum, í upplýsingageiranum, á skjalasöfnum og innan heilbrigðisþjónustu;
- innleiðingu upplýsingalæsis í grunn- og framhaldsmenntun þeirra sem starfa við aðalatvinnuvegina, við stefnumótun og stjórnun hins opinbera og við ráðgjafastörf innan viðskiptastofnana og iðnaðar- og landbúnaðarfyrirtækja;
- verkefni sem auka atvinnumöguleika og sjálfstæðan atvinnurekstur kvenna og þeirra sem minna mega sín, þar á meðal innflytjenda og þeirra sem eru með litla eða enga vinnu; og
- viðurkenningu á því að símenntun og upplýsingalæsi séu undirstöðuatriði í þróun almennra hæfniskrafna sem eru nauðsynlegar vegna faggildingar á öllum menntunarstigum og í tengslum við starfsmenntunaráætlanir.

Við trúum því að með því að styðja og styrkja menntastefnu sem eykur upplýsingalæsi og símenntun skapist opinber verðmæti sem eru nauðsynleg fyrir þróun upplýsingasamfélagsins.

Samþykkt 9. nóvember 2005 á Bibliotheca Alexandrina, Alexandríu, Egyptalandi.

Astrid Margrét Magnúsdóttir þýddi